

Justyna Kowalczyk
Anna Szary

**GOTOWI
DO SZTUKI**

Inspiracje do działań
twórczych z dziećmi

Co sprawdza się w codziennym tworzeniu i zabawie z dzieckiem? Co może się stać dobrym punktem wyjścia do rozmów z młodszymi dziećmi o świecie? W jaki sposób wzbudzać u dzieci ciekawość poznawczą, sprawczość, zachęcać do współdziałania z innymi? Coraz więcej rodziców, nauczycieli i pedagogów zadaje sobie te pytania rozmyślając na temat edukacji i wychowania. Poszukujemy możliwości i sposobów pokazywania dzieciom różnych zjawisk, sytuacji, relacji w otaczającym je świecie. Zastanawiamy się jak pomóc im w zdobywaniu wiedzy, w odkrywaniu tego co jeszcze nieznane oraz w czerpaniu radości i satysfakcji z tego poznawania. A gdyby tak potraktować edukację jako podróż i współtowarzyszenie w tej podróży już najmłodszym dzieciom? Podróż podczas której dajemy możliwości i zaproszenie do indywidualnego doznawania i odkrywania świata różnymi zmysłami, eksperymentowania, sprawdzania, a wreszcie rozwijania zainteresowań, uczestniczenia w twórczej zabawie.

Projekt **Gotowi do sztuki** zaprasza dorosłych i dzieci w podróż, której towarzyszy sztuka i działania twórcze. Założeniem twórców i realizatorów projektu jest przekonanie, że wprowadzanie małych dzieci w świat kultury i sztuki z uwzględnieniem ich preferencji, motywacji, możliwości percepcyjnych i wrażliwości wpływa na rozwój ich inteligencji emocjonalnej, doskonalenie umiejętności zadawania pytań, poszukiwania odpowiedzi i nawiązywania relacji z innymi. Poprzez tę publikację chcemy podzielić się dobrymi praktykami z działań w ramach projektu. Zawiera ona zadania i aktywności, które realizowaliśmy podczas warsztatów inspirowanych twórczością artystów sztuki współczesnej, takich jak: Cecylia Malik, Monika Drożyńska, Alicja Bielawska, Monika Kiwak, Agata Królak i Paweł Kula.

Drzewo supermocy

Anna Szary

Artyści mają swoje wyjątkowe supermoce. Każdy z nich zgłębiając inny temat w swojej twórczości, staje się specjalistą od zjawisk i znaczeń. Artystka Cecylia Malik z takiej swojej supermocy zrobiła projekt artystyczny. Umiejętność wspinania się na drzewa wykorzystała w twórczym działaniu. Każdego roku wspiniała się na inne drzewo, a wszystko to rejestrowała. Powstała niezwykła dokumentacja projektu, którą artystka nazwała „365 drzew”. Wszystko po to, żeby m.in. zwrócić uwagę na problem nadmiernego wycinania drzew i ich roli w ekosystemie. Po kilku latach od projektu, artystka napisała książkę Drzewołazki, w której opisała historię tajemniczej dziewczyny, która żyje w koronach drzew, potrafi porozumiewać się z ptakami i zwierzętami, a swoją charyzmą inspiruje innych do działania i ochrony podwórkowego drzewa przed wycinką. Ta postać jest bardzo podobna do prawdziwej Cecylii Malik, która przeprowadziła nie jedną artystyczną akcję, która miała na celu ratowanie przyrody. Artystka działa w obszarach pozornie nie związanych ze sztuką, ale jak się okazuje, sztuka staje się bardzo skutecznym narzędziem wprowadzania zmian społecznych. Warsztat Drzewo supermocy nawiązuje do twórczości Cecylii Malik, która inspiruje do działania innych, pokazuje, że każda, nawet niepozorna umiejętność ma potencjał do tego, żeby czynić naszą rzeczywistość lepszą i bardziej znośną.

Materiały:

duży karton

mazaki

kolorowe papiery

kredki
lub farby

klej

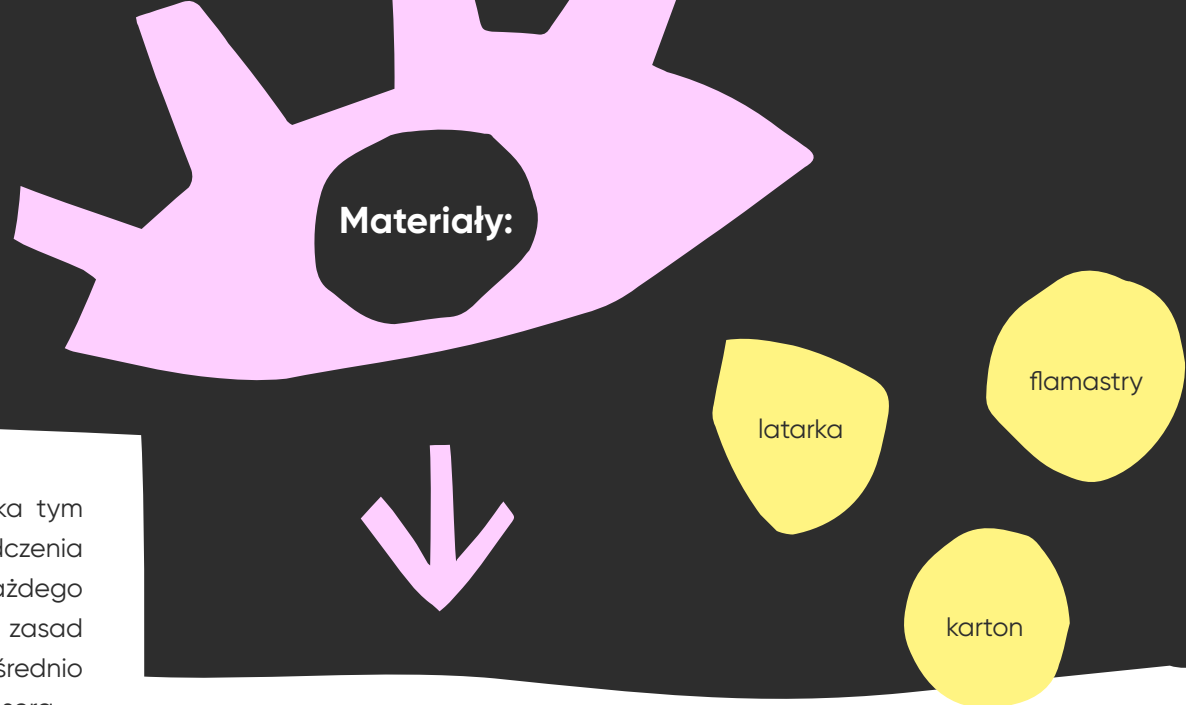

Na dużym kartonie narysuj pień drzewa i konary, może to być drzewo, które znasz, mijasz codziennie, lub wymyślone, szalone drzewo. Następnie wytnij z kolorowego papieru liście. Pobaw się w dziennikarza i zapytaj domowników jakie mają supermoce, możesz je także sam wymyślić. Zastanów się co najlepiej robią Twoi bliscy, może świetnie grają w piłkę, najlepiej jeżdżą samochodem lub są dobrymi słuchaczami? Każdą supermoc zapisz na osobnym liściu drzewa i przyklej do narysowanych konarów. Gdy drzewo będzie gotowe pokaż je reszcie domowników, możecie także wspólnie przeczytać książkę Drzewołazki o dzielnej dziewczynie, która obroniła drzewo.

Powidok – uciekający obraz

Paweł Kula

Powidok jest obrazem nietrwałym, co odróżnia go od fotografii. Ucieka tym szybciej, im bardziej chcemy go zobaczyć. Jednak bez tego doświadczenia trudno nam zrozumieć fakt, że nasze oko jest trochę podobne do każdego aparatu fotograficznego. Podczas tej zabawy należy przestrzegać kilku zasad bezpieczeństwa – przede wszystkim nie powinno się patrzeć bezpośrednio w słońce, oślepiac serią silnych błysków ani świecić w oko światłem lasera – istnieje wtedy ryzyko uszkodzenia wzroku.

Uczestnicy tego eksperymentu spoglądają w kierunku osoby, która trzyma źródło światła – to może być silna latarka (np. taka jak w smartfonie) ale ważne jest żeby na początku ta latarka była zgaszona. Kiedy wszyscy są już gotowi i czekają w ciemności (żrenice są wtedy szerzej otwarte) osoba trzymająca latarkę zapala ją i zaczyna powoli rysować dowolny, wymyślony przez siebie znak. To powinno trwać tylko kilka-kilkanaście sekund. Osoby wpatrujące się w światło nie powinny wtedy ruszać głowami.

Natychmiast po narysowaniu znaku zapalamy większe światło i szybko spoglądamy na jednolitą powierzchnię ściany lub sufitu i zaczynamy szybko mrugać powiekami. Powidok narysowanego znaku pojawia się ponownie – jako negatyw (przy otwartych oczach) lub pozytyw (przy oczach zamkniętych). Długość trwania tego zjawiska zależy od mocy użytej latarki i stanu fizycznego uczestników zabawy (powidoki pojawiają się łatwiej wieczorem, kiedy jesteśmy już zmęczeni) – ostatecznie obrazy te zawsze znikają po kilku minutach.

Zadanie dla tych co lubią wyzwania – spróbujcie narysować na kartce znikający pod powiekami obraz. To jedyna szansa na zatrzymanie go. Trzeba się bardzo spieszyć. Powodzenia

Nasze światy

Justyna Kowalczyk

Monika Drożyńska jest autorką m.in. prac wykonanych tradycyjną techniką hafciarską, które głoszą zaangażowane społecznie hasła będące komentarzem do współczesnej rzeczywistości. Innym sposobem jej pracy jest wykonywanie wielkoformatowych tkanin, zszywanych z kawałków narysowanych przez przypadkowych widzów w galerii czy też uczestników warsztatów. Do niektórych działań artystka angażuje syna Tymona. Poprzez działania twórcze odkrywają tajemnice świata, a swoje spostrzeżenia rysują pisakami na wielkoformatowym materiale. Tak powstała praca Stworzenie Świata, w której opowiedzieli o historii powstania świata z zupełnie przewrotnej perspektywy.

Wykorzystując pomysł Moniki Drożyńskiej i jej syna proponujemy stworzenie swoich światów na tkaninie, w których zaistnieć mogą cudaki zwierzaki, ciekawe budowle, przeróżne aktywności i wszystko to co tworzy Wasz(e) świat(y)! Może to być przedstawienie świata jednego dziecka, ale co by się stało jakby wiele tych światów ze sobą połączyć?

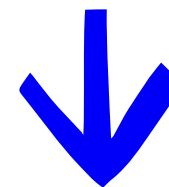
Materiały:

kawałek jasnej tkaniny

flamastry (mogą być do tkanin)

pisaki

taśma malarska

Rozłóż materiał na podłodze, przytwierdź go z dzieckiem lub dziećmi taśmą malarską, aby się nie przesunął. Wspólnie zastanówcie się co jest ważnego w Waszym świecie, co lubicie robić, o czym myślicie, co przeżywacie, co Was zachwyca, kto jest dla Was ważny. Teraz za pomocą mazaków stwórz swój świat albo swoje światy. Możesz rysować w różnych pozycjach, siedząc czy leżąc na brzuchu, rysować od lewej do prawej, z góry na dół, po skosie, tworzyć szalone czy nietypowe kształty, postaci, obiekty. Po skończonej pracy opowiedzcie historię z Waszej wyobraźni.

Linia na spacerze

Anna Szary

Alicja Bielawska swoje prace komponuje z kolorów, barwnych plam i linii. Ważny jest dla niej ruch i wzajemne zależności pomiędzy poszczególnymi elementami. Buduje przestrzenne obiekty, które dają wrażenie zamknięcia, pozostając otwartymi. Jej prace przypominają wielobarwne namioty w których można się skryć w słoneczny dzień i obserwować grę światła i cienia. Paski, których używa w swoich konstrukcjach są jakby odpowiednikiem linii, które pojawiają się w rysunkach. Alicja Bielawska przenosi płaski rysunek w przestrzeń, zabiera linie na spacer, wyprowadzając je poza kartki.

Najlepszym sposobem na zabieranie linii na spacer jest rysowanie kredą na chodniku bez jej odrywania. Jak długą linię potrafisz narysować? Można także pobawić się kolorowymi paskami z papieru i potraktować je jak rysunkowe linie tyle, że w przestrzeni.

Materiały:

sztywna
tektura

kolorowy papier
pocięty na długie,
cienkie paski

klej na gorąco
lub mocny klej
do papieru

nożyczki

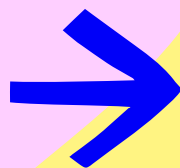

Przygotuj duży kawałek tektury, zdecyduj czy ma mieć kształt kwadratu czy prostokąta, potnij kolorowy papier na paski. Zakomponuj na tekturze układ kolorowych pasków, mogą być ułożone ciasno, luźno, mogą się przenikać i krzyżować. Gdy kompozycja będzie gotowa, zacznij przyklejać paski, ale tak, żeby niektóre wyszły poza tekturę. Mogą wystawać z boków, ale także tworzyć łuki, przeplatać się i skręcać. Wykonaj prawdziwą płataninę kolorowych pasków, tak, aby Twoja praca z płaskiej stała się przestrzenna.

Dzień dobry ciało!

Monika Kiwak

Żeby dodać ciału energii i pogłębić kontakt ze sobą samym i z drugą osobą potrzeba niewiele. Każde miejsce jest na to dobre. Do poniższej propozycji potrzebujecie tylko muzyki

Włączcie muzykę, którą lubicie. Wybierzcie dla siebie miejsce w którym chcecie zacząć taniec. Przyjmijcie niecodzienny, ciekawy dla Was kształt. Kiedy usłyszycie słowa piosenki - niech ruszają się nogi, kiedy nie słychać słów - niech ruszają się ręce. Przy kolejnym utworze sami ustalcie, którymi częściami ciała będziecie poruszać. Może będziecie mieć swoje, inne pomysły na ruch do muzyki? Zakończcie pobudzenie ciała wzajemnym masażem, delikatnie ściskając poszczególne partie ciała, tak jakbyśmy ugniatali ciasto lub masę plastelinową.

Co wynika z kota?

Justyna Kowalczyk

Świat jest przepelniony różnymi kształtami i kolorami. Jeśli zamienicie się w poszukiwaczy z łatwością znajdziecie w swoim bliższym i dalszym otoczeniu kółka, kreski czy kwadraty. Jeśli się im dobrze przyjrzyecie i poruszycie swoją wyobraźnię może okazać się, że kształty są gładkie lub chropowate, miękkie lub twarde, a może ciężkie lub lekkie. I może każdemu z Was z czymś się kojarzą. Do takiej aktywności zachęca ilustratorka Agata Królak. W swoich pracach artystka zaprasza małych odbiorców do odkrywania, jak i co mówią do nas kształty i kolory, i jakie powstają z tego zabawne historie obrazkowe.

Materiały:

czarny
brystol

kolorowy
papier

filc

pianki
dekoracyjne

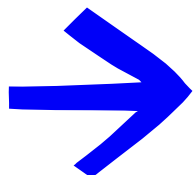
nożyczki

kawałki
tkanin

klej

W tej aktywności zapraszamy do stworzenia własnej książki, w której historie opowiadają kształty i kolory!!! Z czarnego brystolu wycinamy strony do naszej książki, może to być kilka stron na przykład związanych sznurkiem. A może to też być książka składana na kształt harmonijki. Z kolorowego papieru, filcu czy pianki wycinamy przeróżne kształty: te znane i proste, jak i te cudaczne, które nie zostały jeszcze nazwane. Pomyślcie co one mogą przedstawiać, czym są albo w co można je przekształcić, i jaką historię nam opowiedzą. Teraz możecie je przykleić na strony Waszej książki i opowiedzieć niezwykłą historię.

Publikacja została zrealizowana w ramach projektu **Gotowy do sztuki BIS** odbywającym się od 04.05.2020 r. do 31.12.2020 r.

Realizacja: Miejsko-Gminnym Centrum Kultury w Szydłowie – dyrektorka Maria Stachuczy

Autorka projektu: Justyna Kowalczyk,

Współpraca: Weronika Idzikowska, Anna Szary, Anna Szemraj

Zaproszeni artyści: Alicja Bielawska, Monika Drożyńska, Monika Kiwak, Agata Królak, Paweł Kula, Cecylia Malik

Fotografie: Magdalena Szczoczarz

Publikacja powstała w ramach programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Edukacja kulturalna”.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

